

Arnika zahájila výzvu Budoucnost bez plastů pohřebním průvodem k neratovické Spolaně

1.11.2023 - | Arnika

Arnika dnešním happeningem upozornila na vážné ohrožení, které znamená plastové znečištění nejen pro životní prostředí, ale také pro lidské zdraví. Toxické látky, uvolňující se z plastů nejen během jejich používání, ale také při jejich výrobě a při jejich likvidaci, jsou totiž spojovány s onemocněními, jako jsou neplodnost, rakovina, cukrovka, obezita a další.

Vybrala si k němu symbolické místo poblíž Spolany Neratovice, chemičky, která každoročně končí na prvním místě největších znečišťovatelů rakovinotvornými látkami (vinylchloridem a trichlorethylenem). Vypouští je v důsledku výroby surovin pro plasty. Z nich je dlouhodobě, jako pro zdraví a životní prostředí nejškodlivější, vyhodnocován PVC (polyvinylchlorid). S výrobou plastů a přídatných, většinou toxických, látek do nich, jsou spojené i další chemické továrny patřící k největším znečišťovatelům v České republice: Chemopetrol Litvínov, DEZA Valašské Meziříčí anebo Spolchemie Ústí nad Labem.

“Dnešním happeningem zahajujeme také sběr podpisů pod výzvu Budoucnost bez plastů. Chceme zastavit nadprodukcí plastů i znečištění, které plasty způsobují během výroby, použití a hlavně jako odpad. Žádáme možnost volby bez plastu. Jako signatáři výzvy Budoucnost bez plastů požadujeme, aby mezinárodní korporace a vlády zemí celého světa převzaly odpovědnost a zavedly účinná omezení výroby toxických a nerecyklovatelných plastů. Jen účinná omezení nadvýroby plastů např. v obalových materiálech či zákaz výroby plastů s toxickými látkami povedou k zastavení přílišné nadprodukce plastů, se kterými se zejména země globálního jihu neumějí a nebudou umět poradit. V případě, že se svět nepokusí plasty omezit, se brzy budeme v plastovém odpadu topit všichni,“ řekla Karolína Brabcová, expertka na toxické látky ve spotřebním zboží ve spolku Arnika.

Výzvu Budoucnost bez plastů najdete zde: <https://arnika.org/budoucnost-bez-plastu>

Ropné společnosti se výrobou plastů snaží nahradit ztráty z úbytku trhu pohonných hmot do spalovacích motorů anebo ropy jako paliva v tepelných elektrárnách. Proto tlačí na zvyšování spotřeby plastů, které se v naprosté většině vyrábějí z ropných produktů (viz graf).

Spotřebitelé často nemají na výběr a musí volit zboží balené do zbytečných plastů anebo plastové náhrady za výrobky, které dříve byly vyrobeny z udržitelnějších materiálů. Na trhu je dnes daleko těžší najít oblečení, nábytek, věci do domácnosti či na zahradu z přírodních materiálů. A pokud na trhu jsou, pak je jejich cena tak vysoká, že jen část společnosti si může kvalitní zboží dovolit.

Při likvidaci plastů se do životního prostředí uvolňují toxické látky přidávané do nich (například změkčovadla jako ftaláty anebo bromované zpomalovače hoření) anebo jejich spalováním vzniká ještě toxičtější koktejl (podrobnosti najdete v nové studii “Spalovny odpadů a životní prostředí” - <https://arnika.org/spalovny-a-zivotni-prostredi>).

V keňském Nairobi se mezi 13. a 19. listopadem sejde již třetí přípravná schůzka nové globální plastové úmluvy. *“Ta by podle nás neměla řešit jenom to, co dělat s horami plastového odpadu, ale měla by dát stopku jeho růstu a také zamezit znečištění toxickými látkami,”* shrnul Jindřich Petrlik, odborník na toxické látky v odpadech a v životním prostředí. *“Arnika bude na schůzce prosazovat, aby se problematika plastů nahlížela ve zvýšené míře i z této perspektivy.”* dodal.

Další růst produkce plastů povede k exponenciálnímu nárůstu plastového odpadu.

Zdroj: (Geyer, Jambeck et al. 2017) - Geyer, R., Jambeck, J. R., & Law, K. L. (2017). Production, use, and fate of all plastics ever made. Science Advances, 3(7), e1700782.

Informace o PVC a Spolaně: Spolana Neratovice je jediným výrobcem PVC v České republice. Do něj se musí přidávat řada látek, aby se upravily jeho vlastnosti tak, aby bylo měkčí anebo tvrdší podle použití. Navíc se do něj přidávají i zpomalovače hoření. Arnika usilovala o zákaz používání PVC na obaly na potraviny, pro výrobu hraček a zdravotnických pomůcek v kampani "Nehrajme si s PVC". V roce 2000 proběhl na úrovni Evropské unie pokus o omezení PVC. Chemický průmysl všechny tyto snahy smetl ze stolu a zastavil. Potraviny se už v Česku však do PVC většinou nebalí.

Více informací o PVC:

<https://arnika.org/toxicke-latky/nase-temata/toxicke-latky/polyvinylchlorid-pvc>

Více o Spolaně:

<https://arnika.org/toxicke-latky/nase-temata/prumyslove-znecisteni/kauzy-v-cr/spolana-neratovice>

Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče (Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., +420 606 727 942).

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/arnika-zahajila-vyzvu-budoucnost-bez-plastu-pohrebnim-pruvodem-k-neratovicke-spolane>